

TORONTÁL

Ára: 75 para	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obilityeva (Zápolya) u. 1 Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 2 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Az előfizetés ára: Egész évre . 180 D Negyedévre . 45 D Félévre . . . 90 D Havonta . . . 15 D Hirdetések díjszabás szerint Megjelenik naponta délben	Ára: 75 para

Hipokrizis.

Irta: Graber László dr.

Grgin Dusan dr. nemzetgyülési képviselő, a radikális-párt agrár szakértője, egy novisadi magyar lap munkatársa előtt nyilatkozott a politikai helyzetről. És ez a nyilatkozat alkalmat szolgáltat a képviselő urnak, hogy a magyar közvéleménnyel megismertesse a maga álláspontját a kisebbségi választójog kérdésében.

Jellemző, szomorúan jellemző ez a nyilatkozat, ideiktatjuk egész terjedelmében:

— Magyar és német barátaim tényleg felhívták figyelmemet arra, hogy a választói névjegyzék összeállításánál a magyar és német nemzeti kisebbségeket figyelmen kívül hagyták. E panaszok alapján átvizsgáltam a községi választások névjegyzékét és megállapítottam, hogy bár a névjegyzékek elkészítésére instrukciók rendelkeztek és az általános instrukció a legkorrektebb volt, sőt a végrehajtó hatóságok is a legjobb szándék vezette, mégis történtek adminisztratív hibák, de ezek nemcsak a nemzeti kisebbségeket, hanem a szláv ajku választópolgárokat is sértik.

Olvasva ezt a nyilatkozatot, valaki aki nem ismeri a mi viszonyainkat, azt gondolhatná, hogy „adminisztratív hibák” folytán a magyar és német választókat egyes községekben vagy pláne járárokban nem vették fel, avagy nem az összes választói jogosultsággal bíró magyar és német állampolgárokat vették fel a választói névjegyzékekbe, hanem csak a választók háromnegyed részét, felét vagy esetleg csak negyedrészt.

Olyan naivnak, olyan hiszékenyek, olyan ostobának tartja a nyilatkozó képviselő ur a magyar közvéleményt, hogy ezt elhiszi neki. „A névjegyzékek elkészítésére vonatkozó rendelet” és általános instrukciók korrektsége mellett nem eshetett volna meg, hogy az egész Vajdaságban a megyei és járási székhelyeken csak úgy, mint az ötven házból álló körjegyzőségi székhelyeken, bámulatos egyöntetűséggel és együttérzéssel csak egyetlen egy törvénytárgyalás és alkotmányos felfogás tudjon érvényesülni. Az a téves és törvénytelen törvénytárgyalás, ugyanis, hogy a magyar és német nemzeti-szerű közhivatalnokokon kívül egyetlen egy magyar vagy német választó sem került bele a választói névjegyzékbe.

Csodálatos mentalitás, hogy a közélet olyan embere, aki büszkén hivatkozik a radikális-párt negyven éves hagyományaira, a népjogokért

folytatott harcaira, tizezrek és tizezreknek a legszentebb, legalapvetőbb polgári jogból való kizárását „adminisztratív hibának” minősíti és egy sorba állítja azzal a ténnyel, hogy helyenként (pártelfogultságból) szláv választók is kimaradtak kisebb-nagyobb számban a választói névjegyzékekből.

A nyilatkozó képviselő ur el akarja velünk hitetni, hogy a városok jogvégzett polgármesterei és a kicsiny falvak irástudatlan bírói önmaguktól egyformán magyarizták a trianoni békeszerződésnek az opció jogáról rendelkező szövevényes határozatait — a kisebbségek terhére.

A képviselő ur nem vesz tudomást arról, hogy amikor nem egy, hanem tíz, husz helyről fordultak az összeíró hatóságok felvilágosításért a belügyminiszterhez, van-e hát a magyaroknak és németeknek választói joguk, avagy nem, — egy bizalmas ankétén, amelyen ha talán Grgin képviselő ur maga nem is, de képviselőtársai egész bizonyosan részt vettek, a lefolyt tanácskozás alapján, a belügyminiszter kabinet-

jének főnöke azt felelte egy bizalmas rendeletben, hogy nem, mert az opció határideje le nem járt.

E nélkül a „bizalmas” törvénytárgyalás nélkül teljes egyöntetűséggel minden városi tanács és minden falusi előljáróság aligha vállalkozott volna arra, hogy tizezerszámra tudatosan hagyja ki a választójogi névjegyzékekből a választói joggal bíró magyar és német állampolgárokat, tömegesen kövessen el egy olyan törvénytárgyalást, melyet a törvény három hónapig terjedhető elzárással és 1000 dinárig terjedhető pénzbüntetéssel büntet.

A képviselő ur nyilván nem olvas magyar lapokat, beéri azzal, ha nyilatkozhatik hasábjaiokon, mert különben nem felejtette volna el, hogy egy aktív főispán emiatt a rendelet miatt lemondott állásáról és csak akkor maradt meg mégis, mikor a jogegyenlőség elvéért rajongó belügyminisztere orvoslást ígért, orvoslást, amelyből a mai napig sem lett semmi.

A magyar és német pártok megbízottai, a magyar sajtó tudósítói előtt, nem egy, hanem tíz-husz he-

lyen beismerték az összeíró közegek, hogy nem vehetik fel a kisebbségi választókat a névjegyzékbe, mert őket ettől egy rendeletben foglalt törvénytárgyalással tiltja el ugyanaz a belügyminiszter, aki a románok választójogának pár nappal a névjegyzék bezárása előtt megkegyelmezett.

Magát a rendeletet teljes szövegében közölte egy suboticei lap, létezését beismerték a szláv sajtó nemzeti orgánumai, Marinkovity Voja volt belügyminiszter, akinek nevéhez ez a példátlan jogfosztás fűződik, ma is erősíti, hogy nem esett a kisebbségeken ezzel az eljárással semmi sérelem, mert az állandó névjegyzékek intézménye a „reklamációs eljárásra” van alapítva.

Ilyen rendeletet, ilyen általános instrukciót „korrektnek”, ezt az eljárást „adminisztratív hibának” minősíteni a legnagyobb foku hipokrizis, vagy ha jobban tetszik, a legnagyobb foku cinizmus.

És a magyarság azért nem fogadhatja meg a képviselő urnak a tanácsát, hogy ne alakuljon külön kisebbségi párttá, mert a koalált pártokban nem a felvilágosodott és alkotmányos lelkiismerettel bírók törekvései szerint, hanem ilyen példátlan hipokrizissal és cinizmussal kezelik az egész kisebbségi problémát.

A mai nemzetgyűlés.

Megválasztották a pénzügyi bizottságot.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, nov. 6.

A nemzetgyűlés mai ülését dél-élelt 11 órakor nyitotta meg dr. Lukinity Edo, a Ház elnöke.

Napirend előtt Lázity Vojislav (földmives-párti) felszólal és követeli, hogy a dalmáciai agrárreform kérdést vegyék sürgősen napirendre, úgy hogy a következő ülésen már elintézését nyerjen. Lukinity szavazást rendel el, amelynek az eredménye az volt, hogy Lázity indítványát szótöbbséggel elvetették.

Az eredmény kihirdetésénél nagy zaj támadt a földmives-párti képviselők széksoraiban, majd valamennyien elhagyták az üléstermet.

A házelnök ezután megemlékezett Tomity Jásó radikális-párti országgyűlési képviselőről és rövid beszédben megható szavakkal eeseltelte az elhunyt érdemdes életét, te-

vékeny működését. A képviselők a kegyelet jeléül felállással adóztak.

Ezután a pénzügyi bizottság tagjainak a megválasztása következett. A parlamenti pártok előzetes megállapodása alapján lista szerint történt a választás. A jegyzék elfogadásával tíz radikális, tíz demokrata és három klerikális; egy-egy muzulmán, köztársasági és szlovén-agrárpárti és három földmives-párti került a pénzügyi bizottságba.

Fél egykor zárta be Lukinity elnök a szkupstina mai ülését. A holnapi szkupstinában a törvényhozó bizottság jelentést tesz a hadikárpótlásról szóló törvényjavaslatról.

A mai nemzetgyűlésen a karzatton megjelent a rokkantak végrehajtó bizottságának Beogradban visszamaradt száz tagu küldöttsége is.

TÖZSDE

November 6.

Beograd (Zárlat.) London 27750, Páris 434, Newyork 6150, Genf 1137, Szaloniki 139, Milano 262, Prága 202, Berlin 113, Wien 0087, Bukarest 4025, Szófia 4442, Budapest 250.

Zürich. (Zárlat.) Devizák: Berlin 008250, Hollandia 213-40, New-York 543-75, London 2426, Páris 3725, Milano 2280, Prága 1725, Budapest 622, Zagreb 219, Bukarest 340, Varsó 004, Wien 00072, Osztrák bélyegzett 00074.

Budapest. (Zárlat.) Valuták: Francia frank 171—176, Márka 4250—4750, Osztrák korona 320—335, Lengyel márka 1750—1850.

Kereskedelmi szerződés Görögországgal.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, nov. 6.

Politisz görög külügyminiszter, aki — mint azt a „Torontál” megírta — Beogradban tartózkodik, tegnap fontos tanácskozásokat tartott Pasittyal és Ninesittyal. A tárgyalások több irányba terelődtek s bár részletek még hiányoznak, mégis megállapítható, hogy a legtöbb kérdésben megállapodás történt.

A tárgyalások legfőképpen az új kereskedelmi szerződésre vonatkoztak, amely nem egyéb, mint az 1914-iki egyezmény módosítása. Az 1914-iki konvenció szerint ugyanis az akkori Szerbia egy szabad zónaterületet kapott volna a szalonikii kikötőben, ezt a pontot most újra bevették némi bővítéssel.

A két külügyminiszter ezenkívül megállapodott a két ország területén lakó szerb, illetve görög kisebbségek hathatósabb védelméről és iskolai-egyházi autonómiájáról.

Politisz ma délelőtt tíz órakor utazott vissza Athénbe. Az állomásra Ninesity külügyminiszter és Gavrilovity miniszteri segéd kísérte ki a görög minisztert.

Olaszország barátságban akar élni az SHS-el.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Beograd, nov. 6.

Sumonte, Olaszország beogradi követe tegnap délután felkereste Ninesity külügyminisztert és közölte vele, hogy táviratot kapott kormányától, amelyben Mussolini arra kérte, hogy adja át üdvözlését a jugoszláv külügyminiszternek. Sumonte egyuttal közölte Ninesityvel, hogy Olaszország egyáltalában nem viseltetik ellenséges szándékkal az SHS kormánnyal szemben, sőt az olasz kormány oda fog hatni, hogy a barátságos viszonyt minél inkább megszilárdítsa.

A beogradi politikai körökben meglepéssel vették tudomásul az olasz közeledés híreit, de meg vannak róla győződve, hogy a barátság egyedüli feltétele a rappalói szerződés ratifikálása, amit pedig az olasz kormány a mai napig sem tett meg.

Olaszország gazdasági küzdelme.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Milano, nov. 6.

Raghi, a jóvátételi bizottság képviselője Rómába érkezett, ahol Konger miniszterrel tárgyalt. Megállapodtak abban, hogy Olaszországnak külföldi tőkét kell nyernie a gazdasági élet talpraállítására. Mussolini tervei között szerepel egyes jövedelmező állami üzemeknek magánvállalkozásba való adása. Ezek között szerepel elsősorban a telefonintézmény.

Angolok őrzik a szultán palotáját.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, nov. 6.

Konstantinápolyból jelentik, hogy a mai minisztertanácson a kormány beadta lemondását. A lemondásról Angorát értesítették. A török fővárosban több helyen tüntettek a szultán ellen. A helyzet teljesen zavaros, úgy hogy a kormány a szövetségeseknek nem adhatott tájékoztatást.

A szultán detronizálásáról Rifat pasa, az angorai megbízott kijelentette, hogy a szultán vonakodik kezéből kiadni a kalifátus pécétjét, mert nyilván az angolok támogatására számít. Más verzió szerint a szultán Indiába akar vonulni, ahol a muzulmánok a pártjára állanak. A kemalisták kifejezetten követelik, hogy a szultán a kalifátusról, a világhatalomról mondjon le.

London, nov. 6.

A vasárnapra virradó éjjel a stambuli hidnál harc fejlődött ki a kemalista érzelmű törökök és az angol őrség között. A szultán palotáját hétfő óta brit csapatok őrzik.

A kalifátusra szóba került a hedzsazi király, de megválasztásán aggódnak, miután az angolok szövetségese volt.

Konstantinápoly, nov. 6.

Tevfik pasa kijelentette újságírók előtt, hogy a szultánnak nincs szándékában lemondani, hanem tisztázni akarja magát az ellene emelt vádak alól.

A hadi-, jövedelmi- és vagyonadó véglegesítése.

Jóval több lesz az adóelőlegnél.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, nov. 7.

Több ízben foglalkozott a „Torontál” az aktuálissá vált adókérdésekkel kapcsolatban, a jövedelmi-, vagyon- és hadinyereségadóval.

Mivel az adókiutak munkáját ilyenkor szokták elvégezni, felkértük Bogoljevity Iván pénzügyi tanácsost, hogy részletes információt kérjünk tőle az adókiutak jelenlegi állásáról.

Bogoljevity tanácsos, a kerületi pénzügyigazgatóság adóügyeinek vezetője kérdéseinkre kijelentette, hogy a jövedelmi-, vagyon- és hadinyereségadó kiutak javaslatai a befejezéshez közelednek. A legutóbbi időig ugyan csak lassan haladt a munka, mert a feldolgozásra váró hatalmas anyag nem bírta a rendes tisztviselői létszám, a városból kapott segítséggel azonban most már gyors menetben haladnak a kiutak javaslatai. Az 1922–23. törvények 148. szakasza ugyanis kötelezővé teszi a városnak, hogy az adómunkálatok elvégzésénél a pénzügyigazgatóságok rendelkezésére bocsásson megfelelő segédmunkaerőt, amit most Beeskerek város meg is tett.

Az előjelek szerint — mondotta

Bogoljevity — a javaslatok körüli munka másfél hónapon belül, de legkésőbb ez év végéig befejeződik. Az elkészített javaslatokat átadják a kiutak bizottságnak, amely Beeskerek városával kezdi meg működését. Ez alkalommal kiutak az 1918., 1919., 1920. és 1921. évi jövedelmi és vagyonadót és az 1917., 1918., 1919. és 1920. évi hadinyereség adót.

A környékbeli községekben, illetve a beeskereki járásban lévő falvakban csak a beeskereki kiutak befejezése után kezdi meg a bizottság működését.

Eddig szól Bogoljevity pénzügyi tanácsosnak kijelentése.

Nem tartjuk érdektelennek megemlíteni, hogy amint a jelekből látható, egyesek jóval több jövedelmi adót fognak fizetni, mint amennyit két évvel ezelőtt a bizottság kiutak s amit akkoriban előleg címen lefizettek. Ez következtethető különben az optálók hadinyereség adójából is, akiknél a kiutak adót közel tízszeresében véglegesítették. Mindenkinél ugyan nem lesz tízszerese az előlegnek, mindenesetre azonban elkészülhetnek az adóalanyok a legrosszabbra: az alapos megadózásra.

A magyar politikából.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, nov. 6.

Rakovszky belügyminiszter tegnap Nyiregyházán volt és részt vett egy népgyűlésen. A belügyminiszter beszédet is mondott. Felszólalásában főleg a gazdasági kérdésekkel foglalkozott, de kitért a magyar faszizmusra is. Az olasz faszizmus köz- és államérdeket képvisel — mondotta Rakovszky. A magyar faszizmus nem azonos az olaszal. Az olasz faszizmus főszándéka a rend és fegyelem biztosítása. A magyar faszizmus hamis jelszavakkal szervezkedik. Olaszországban a faszizmus a baloldali kilengések ellensúlyozására — rendfenntartó testületnek bizonyult.

Egyébként a magyar faszisták mozgalmá nem válhat veszélyessé. A magyar kormány elég erős ahhoz, hogy a rendet, az országban fenntartsa és hogy az esetleges újabb forradalmat megakadályozza.

A magyar-cseh gazdasági tárgyalás vontatott.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, nov. 6.

A magyar-cseh gazdasági tárgyalások menete vontatott. A hangulat a bizottsági tagok között nyomott, ami abban leli magyarázatát, hogy eddig még a sekélyebb fontosságú programponthoz sem tudtak megegyezésre jutni. Beavatott körökben úgy tudják, hogy az árucserre legfontosabb programponthoz november dereka előtt nem kerül tárgyalás alá.

Megnyílt a magyar gimnáziumra előkészítő tanfolyam.

Amit előre jeleztünk, pénteken, november 3-án megnyílt a magyar gimnázium előkészítő tanfolyama. Egyelőre csak az állami főgimnáziumban hiányzó I., II. és VII. osztályait nyitották meg, de a jövő hét elején a IV. és V. osztályokban a nevük miatt fel nem vett tanulók oktatása is megkezdődik.

A tanfolyam nem közönséges értelemben vett magántanuló-előkészítés. Majdnem ugyanolyan heti óraszámban, mint a gimnáziumban, sőt a főtárgyakból ugyanannyi heti órában készítik elő az előadók a növendékeket a magánvizsgára. A fegyelem teljesen iskolai, a szükséges gyermekek előrehaladásáról időről-időre értesítve lesznek.

A tanfolyam, melyre eddig 60 tanuló iratkozott be, a román kath. hitközség épületében és az ingyenes olvasóhelyiségben tartja előadásait.

Felhívjuk azon érdeelt szülőket, kik a gimnáziumba vagy polgári iskolába járó gyermekeiket a tanfolyamra be akarják iratni, de ezt még eddig nem tették, hogy még egyszer kikérve nemzetiségüket igazoló bizonyítványukat, azzal ezen hét szombatjáig Gutjahr Károly r. k. hitoktatónál (hitközségi épület) jelentkezzenek. Későbbi jelentkezést nem fogadnak el s az illetők kockáztatják a magánvizsga megengedését. A magánvizsgáért folyamodók névsorát hétfőn kell a minisztériumhoz felterjeszteni.

Az adókiutak bizottság a vidéken.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, nov. 7.

Az 1920., 1921. és 1922. évi ciklusra a III. osztályu kereszt adó kiutakét a beeskereki járáshoz tartozó községekben a következő sorrendben tartja meg az adókiutak bizottság.

November 15–16-án Klek (Béga-fő), 18-án Begasvetidjuradj (Begaszentgyörgy), 20-án és 22-én Mali Torák (Kistorák), 23., 24. és 25-én Veliki Torák (Nagytorák), 27-én Novi Itebej (Magyarittebe), 28., 29. és 30-án Srpski Itebej (Szerbitebe), December 2-án és 4-én Supljaja (Istvánföldre) 5-én Surján, 6-án Srpska Neuzina (Szerbneuzina), 7-én Hrvatska Neuzina (Horvátneuzina), 7-én Scesanj (Torontálszécsány), 8. és 9-én Boka, 11-én Szárcsa, 12-én Szárcsatelek, 13-án Románécska, 14-én Németécska, 15-én Muzslja, 16-án Slovaeska Aradac, 18-án Szerbaradac, 20-án Németelemér, 21-én Srpska Elemir, 22-én Ernesztovac (Ernöháza), 23-án Jankov Most (Jankaháza), 27-én Katarinovac (Katalinfalva), 28. és 29-én Lazarevo (Lázárföldre), 30-án Lukinoszelo (Lukácsfalva), 1923 január 2-án Magyarszentmihály, 3-án Banatski Dvor (Idvarnok) és Rogendorf, 4-én Martinici (Zsigmondfalva) és végül 5-én Beloblato (Erzsébetlak).

Amennyiben az adókiutak bizottság valamelyik községben nem készülne el munkájával az előírt program szerinti időben, természetesen másnap is folytatja működését.

HIREK

A nemsláv tanárok vizsgálja. Beogradból jelentik: A közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint a nemsláv közép és szakiskolai tanárok közül azok, akik még nem kaptak képesítést az SHS államban való oktatásra, egy különleges bizottság előtt vizsgáznunk tartoznak. A vizsga ideje 1923 január és szeptember hó. A vizsgázó bizottság a következő városokban székel: Veliki Beeskerek, Novi Sad, Beograd, Kragujevac, Nis, Skoplje és Cetinje. A rendeletet a tegnapi nap folyamán megküldték az összes közép és szakiskolai igazgatóknak.

A volt német császár lakodalma. Vilmos, volt német császár menyasszonya, nővére és ennek férje kíséretében vasárnap Dornba érkezett. A lakosság a pályaudvaron meleg ovációban részesítette a hercegnőt, akit autó vitt a császár kastélyába. A kastély kapujában a volt császár fogadta. Délben volt a polgári és közvetlenül utána az egyházi esküvő. Az esküvőn megjelent a trónörökös, Eitel Frigyes és Henrik porosz hercegek, továbbá Viktória és Margareta hercegnők. Az esküvő után szűkebbkörű ebéd volt. A császár huszáregyenruhát, a menyasszony rózsaszínű selyemruhát öltött ezüsthímzésekkel. A menyasszony fejét fehér rózsakoszorú és orchideák díszítették. A menyasszonyi szobát lila színre díszítették.

Gyufagyár épül Novi Sadon. Beogradból jelenti tudósítónk: Majterovity Raka, az állami egyedürség igazgatója és Markovity Márk, a nisi dohánygyár igazgatója Svédországba utazott, hogy ott megrendelje egy gyufagyár szerelvényeit. Az új gyufagyárat Novi Sadon tervezik felépíteni.

Stojanovity Péter hangversenye. A vasárnapra hirdettet Stojanovity hangverseny iránt általános az érdeklődés. Ez természetes is, mert a Jugoszláviában élő orosz művészek kizárólag a vokális zenét reprezentálják. Vonós hangszereket művelő nagy nevek nem igen vetődnek városunkba. A hegedűmesterek közül Stojanovity Péter az egyetlen, ki minden évben ellátogat hozzánk, hogy pompás művészetével gyönyörködtesse nemzeti zenekedvelő közönségét. Az előjegyzett jegyek esütörtöktől kezdve beválthatók Mangoldnál.

Változás a prágai SHS követség-nél. Beogradból jelenti tudósítónk: A kormány dr. Bosnyák prágai szerb követ helyébe Lazarevity Branko berlini követségi tanácsost nevezte ki.

Élelmes tolvajok. Tegnap délelőtt egy Huberth nevű utazó megszállt a Princessa Jelena parton lévő Zekan-féle vendéglőben és átadta esomagiáját megőrzés végett a vendéglősnek. Ennek a jelenetnek szem- és fültanuja volt Krdzsalin Koszta karlovi és Crkenyenko Mita beeskereki földműves. Amikor az utazó eltávozott a koresmából, ők is utána mentek s miután meggyőződtek, hogy Hubert rövidesen nem tér vissza, Krdzsalin visszament a vendéglőbe s a kiszolgálólánytól elkérte a csomagot. A fiu gyanutlanul átadta a bőröndöt Krdzsalinnak, aki ezután társával együtt végigjárta a külvárost és

mindenütt eladásra kínálta a csomag tartalmát, egy öltözet ruhát. Mielőtt azonban vevő akadt volna a ruhára, a rendőrség elfogta az élelmes tolvajt és barátját. Mind a ketten most a rendőrségi fogdában elmélkedhetnek a történet felett.

Hálófülke a másodosztályu vasuti jegyhez. Beogradból jelenti tudósítónk: A közlekedésügyi minisztérium közli, hogy ezentul a Beograd-Zagreb-Bakar vonalon a II. osztályu jegyhez is váltható hálófülke.

Adomány. A Bering-féle nicki-utcai vendéglőben tartott kolbászestély alkalmával a vendégek gyűjtést rendeztek. Az összegyűlt összeget, százhusz dinárt lapunk után a róm. kath. árvaháznak adományozták.

Egy beeskereki ékszerész kalandja cím alatt megjelent tegnapi hírünkre vonatkozólag az érdekelt Salamon Samu ékszerész annak a közlésére kért fel bennünket, hogy a szóbanforgó ékszereket ő nem a tolvajtól, hanem Kókény József beeskereki zsidárustól vette — teljesen jóhiszeműen — rendes forgalmi áron. A rendőrség ugyan Sentára kísérte, de ott kihallgatása után rögtön szabadon bocsájtották, miután a becsüsök megállapították, hogy az ékszereket napi áron vásárolta.

A szlovén ügyvédek az új ügyvédi törvény ellen. Beogradból jelenti tudósítónk: A szlovén ügyvédi kamara táviratot küldött az igazságügyi miniszternek, amelyben tiltakozik a bírók és ügyvédekről szóló törvény életbeléptetése miatt. A kamara kéri a minisztert, hogy a törvényhozó bizottság az ügyvédi kamarák előzetes meghallgatása után új törvényt dolgozzon ki.

A német jótételti szállítvány. Beogradból jelenti tudósítónk: A közlekedésügyi minisztérium közli, hogy október 22-ikéig a következő vasuti anyagot kapta Németországtól jótételti címén: 261 mozdonyt, 4095 csukott kocsit, 3836 nyitott kocsit, 321 egészségügyi vasuti kocsit és 64 ciszternát.

Állandó szolgálat a beogradi postákon. Beogradból jelenti tudósítónk: A beogradi postaigazgatóság állandó szolgálatot vezetett be a beogradi postákon, amennyiben ezentul reggel 8-tól este 8-ig megszakitás nélkül felvesznek ajánlott leveleket.

A római szerb követ Beogradban. Beogradból jelenti tudósítónk: Antonievity római szerb követ a napokban visszatér Beogradba, hogy referáljon az olasz politikai helyzetről. A követ néhány napig marad csak Beogradban.

Németek állítják fel a beogradi faházakat. Beogradból jelenti tudósítónk: Raifenberg berlini mérnök, negyven német szakmunkással tegnap Beogradba érkezett. A német szakemberek a Németországból megrendelt faházak felállítását fogják elvégezni.

Sombor a munkásokért. Somborból jelentik: A képviselőtestület elhatározta, hogy munkáslakásokat épít a szegénysorsu munkások részére. Elfogadták azt a javaslatot is, hogy minden állás nélküli munkásnak hetente tíz kilogramm lisztet adnak.

Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál. Veliki Beeskerek. — Telefon-szám 329.

Speciális ipari rajzokat tanulnak a tanonciskolában. A beeskereki tanonciskolában vasárnap érdekes rendszert vezettek be. Eddigéig ugyanis az általános rajzot tanították, a jövőben pedig a speciális ipari rajzokból nyerneket oktatást a tanoncok. Vasárnap már az új terv alapján tanultak s szakmunkások felügyelete alatt külön-külön csoportokban gyakorolták a szakmájukba vágó rajzokat.

Atutalásokat és csekk kiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl a Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Korona-szálló épület. Telefon: Pénztár 16. — Vezérigazgató 52.

Ujságíró-Otthon Novi Sadon. Novisadi tudósítónk jelenti: A Jugoszláv Ujságírók Egyesülete kérvénnyel fordult a novisadi városi tanácshoz, amelytől egy megépítendő Ujságíró-Otthon számára ingyen telket kért. A tervek szerint az ujságíróegyesület a telken, amelyet a város központjában szeretnének megkapni, nagyobb szabású Ujságíró-Otthont szándékoznak építeni, elagott és betegeskedő ujságírók számára. A kérvény fölött a város tanácsa egyik legközelebbi ülésén fog dönteni.

Herzeg Ferenc képes irodalmi hetilapjának, az Uj Időknek 43. száma közli Dobosi Pécsi Mária és Vantsó Gyula elbeszéléseit, Kosáryné Réz Lola és Paul Frank regényeit. Sas Ede humoreszkjét, azonkívül a lap rendkívül népszerű rovatait: A jó tanácsokat — a horgolt sportsapka kötési módjáról — a szépségápolást és a szerkesztői üzeneteket, végül számos időszerű és művészi képet. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 30 dinár, mely összeg a Magyar általános Hitelbank subotcai fiókja útján utalható át. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy ut 16.

Modell női-kalapjaimat 20 százalékos árengedménnyel árusítom. Heiduska Mariska, Subotica.

Atutalások, hitellevelek és csekk az összes bel- és külföldi piacokra, valamint valutabiztosítások árukitelre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál (Srpska Zadrúzna Banka D. D.), Veliki Beeskerek. — Telefon 43 és 47.

Olesőbb lesz a dohányáru. A trafikok közlönye közli, hogy a pénzügyminisztérium most fog dönteni arról, vajjon a dohányárak még e hó folyamán vagy csak január elsejétől lesznek olesőbbak — Csehországban.

Einstein Palesztinában. Einstein professzort japán tudományos körök előadások tartására meghívták Japánba. Berlinből érkezett jelentés szerint Einstein szeptember 28-ikán indult el japáni útjára, kijelentése szerint azonban visszatérése alkalmával Palesztinát is érinteni fogja, ahová előreláthatólag február végén vagy március elején fog megérkezni. Einstein professzor kijelentette, hogy ez az első palesztinai útja nincs összefüggésben előzőleg tervezett palesztinai tanulmányutjával. Japánból rövid időre Indiát is meglátogatja, onnan Palesztinán keresztül Spanyolországba utazik és március végén

szándékozik visszaérkezni Berlinbe. Nagy útja befejezése után újól Palesztinába fog menni, ahol húzamosabb ideig kíván tartózkodni.

Érdekes torzszülöttek. Pozsonyból jelentik: A pozsonyi szülészeti klinikán az elmúlt napokban két, orvosi körökben nagy feltűnést keltő torzszülöttet hoztak világra. Egy dunaszerdahelyi parasztságoszony ikreket szült, kik a sziami ikrek módjára össze voltak növe. Egy másik parasztságoszony pedig egy ugynevezett szirént (Lympus) hozott a világra. A csecsemő felső teste normális emberi formájú, alteste és lábai azonban halfarkalakú képződménnyé nőttek össze.

Tánciskola. A „Szerb Korona” szálloda nagy tánctermét állandó tánciskolára bérbevevették és ahogy a szükséges teremrenovációk befejeződtek, iskolánkat megkezdjük. A közönség figyelmét felhívjuk az új Tango Milano és a legújabb Schymmy Genrére. Előzetes jelentkezőket a Grünberger drogéria veszföl.

Rosenberg Testvérek. Halesont nélküli fűzők, melltaratók, mellfűzők, orvosi rendelésre haskötők a legjobb minőségben készülnék Arnstein Józsa fűzőszalonjában Veliki Beeskerek, Alexandrova u. 22. Régi fűzők alakítását is vállalom.

A brüsszeli konferencia decemberben lesz!

London, nov. 6.

Curson és Saint Aulaire megállapodtak abban, hogy a brüsszeli konferenciát december 15-ikén nyitják meg.

A német-orosz szerződés kibővítése.

Berlin, nov. 6.

A Wolf-ügynökség értesülése szerint a rapollói német-orosz szerződést kibővítették, illetve kiterjesztették Fehéroroszországra, Ukrajnára, a három föderatív kaukázusi köztársaságra és a távol keleti köztársaságokra is.

Sport

Budapesti I. osztályu eredmények.

MAFC—Zugló = 2:1 (1:0).
Vasas—MAC = 2:0 (1:0).
VAC—Törekvés = 3:1 (1:1).
UTE—III. ker. = 5:1 (2:1).
FTC—BTC = 2:1 (2:0).
MTK—KAC = 3:1 (2:0). — Orth két goalt, Siklóssy egyet lött.

33 éves nős kereskedősegéd

beszél magyarul, németül, szerbül és oroszul, ajánkozik nov. 15 re raktárnoki, expeditori vagy más hasonló munka elvégzésére. Megkeresések a „Torontal” kiadóhivatalába kéremek. 1930

Eladó ház

pékműhellyel.

Bővebbet: Car Lazarevo 1928 (Báthory) u. 852 sz

Polgármesteri hivatal, V. Becskerek.
19085-922. sz. 3013

Fürdő építés.

A velikibecskereki városi fürdőre az árlejtés kiíratik. Feltételek nincsenek, hanem az igénylőre bízatik, hogy azon feltételeket, amelyek alatt hajlandó egy modern fürdő építésére vállalkozni, ajánlatában jelölje meg.

Az ajánlatban feltüntetendő, milyen fürdőt szándékozik építeni, hány bazénnal vagy káddal. Az ajánlatához csatolandó a terv és költségvetés is.

A terv és költségvetésért a város nem fizet.

Az ajánlattevő az építéshez szükséges tőkét befektetheti oly módon, hogy a fürdő jövedelmét több évig élvezze és azután az összes épületek a város tulajdonába bocsájtandók.

Az új fürdő a régi telepen építendő, azaz a Plank-kertben, úgy hogy a fürdő kibővítése, valamint a büfféhez szükséges hely is biztosítva van, azon esetre pedig, ha szanatórium épülne, át lesz engedve az egész Plank-kert.

Az ajánlatok f. h. 25-én délelőtt 10 óráig Veliki Becskerek város polgármesterénél adandók be.

Az ajánlatok 20 dináros okmány-bélyeggel látandók el, a borítékon pedig megjelölendő, hogy „Ajánlat a városi fürdő építésére”.

Vel. Becskerek, 1922 okt. 25-én.

Aleksity, polgármester.

Eladó egy 50 HP. gőzgép

kondenzátorral és kazánal. Mind jó-
karban tartva és üzemképes. Bőveb-
bet CIGLANA BOHN, DZSOMBOLJ
(Banat). 1919

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Eladó ház.

A Ferenc Deaka (Deák Ferenc)
utca 3. szám alatti ház, amely
5 utcai szobából áll, eladó.
1908

Cím a Torontál kiadóhivatalában.

Felhívás.

Felkérem azon kereskedő
és gyáros urakat, kik Deli-
blato Homok-ról eddig csem-
pészett uton vásároltak fe-
nyőmag, szappangyökér és
más gyógynövényeket, ez-
után közvetlenül nálam sze-
rezzék ezeket be.

1885 Zan Sava, Alibunár.

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél
felülvizsgálat és vasuti szállításból
eredő mindennemű visszereseteket
(hiányok, sérülések és határidő tul-
lépések). Fogad d. e. 10-12 óráig.
Vel. Becskerek, Etvesova u. 5.

Geteova (Német) utca 8. sz. a.

fekvő elsőrendű

uri ház

mely áll 4 szobából, nagy zárt
verendával, fürdőszoba, konyha
és mosókonyha, éléskamra, par-
kírozott udvar, elkülönített gazda-
sági és baromfi udvar, 360 □ öl
kertből, szabadkézből eladó.

Megtekinthető délelőtt 11-12
és délután 3-4 óra között.

Ugyanott egy 1857
sajtgyárberendezés is eladó.

Aki jó bort és szilvóriumot

kiván inni, az forduljon

1927

L. Radovanović fűszer- és csemegeüzletébe
az „ARANY SZARVAS” hoz Vel. Becskerek.

Sok pénzt takarít meg, ha cipőt Ferenczinél vásárol!

Eredeti „SIMMY“-cipők

készen és mérték szerint, a legjobb kivitelben és a legjutányosabb áron
kaphatók. Rendelések, izléses és elsőrendű kivitelben, 48 óra alatt készülnek.

Külön ortoped-osztály
fájóslábuak részére!

Ferenczi János modern cipész-
mester, Fő-utca

TÜZIFA

legolcsóbban
beszereshető
hajó- és
vagon-tételekben

GERBER sörgyár, Stari Becsej.

1861

Több hajórakomány
elsőrendű szlavóniai

tüzifa érkezett.

Bármily mennyiségben kapható

Novák és Társa

fakereskedő cégnél.

Telefonszám 301.

1873

Téglagyári

berendezések, körkemencék, mo-
dern gépi felszerelések ügyében
budapesti szakkég

Gedeon és Kont

mérnöke jelenleg Beogradban
tartózkodik. Érdeklődők forduljanak
nevezett cég képviselőjéhez

Adolf Schanzer-hez

Beograd, Bogojavlenska 9.

Telefon 874.

1926

Keresek 1884

4 db gőzekét

néhány ezer hold (Beodra, Pusztá-
Novo-Selo és Deliblató Homok)
földjein megosztásához.

Ajánlkozók, kik fenti munkát
vállalják, forduljanak

Zan Savához, Alibunár.

TÁVIRATI CIM: „KOMMISSION“ — TELEFONSZÁMOK: 12-26, 19-23, 18-98.

SZÉN

mindenféle ipari célokra az elismert legjobb szénbányákból, u. m.:

Petrozsény-Vulkány-Lupény

és

aknaszenet

szállít

Beogradska Komissiona Banka Beograd,

Karadjordjeva-ulica

12.

1921